

Verslag

Landelijke Netwerkbijeenkomst

Kennisplatform Educatie en Presentatie

Donderdag 14 november 2019 in het Stadsarchief Rotterdam 10.00-16.00 uur

Thema: Intensieve samenwerkingstrajecten

Programma

10.00 uur Inloop en ontvangst met koffie/thee

10.30 uur Welkom en programma – Louisa Balk

10.35 uur Toelichting op het thema van de netwerkbijeenkomst – Yteke van der Vegt

10.45 uur Yteke van der Vegt – Professionalisering door samenwerking
van de oorlogsmusea in het kader van het netwerk Oorlogsbronnen en
aansluitend discussie over mogelijkheden voor archieven

11.30 uur Lotte Belice Baltussen – Presentatie Intensivering ontsluiting digitaal erfgoed voor
onderwijs

12.00 uur Ellen Loozen – evaluatie Studiedag ‘Inclusief perspectief – Aan de slag met inclusie in
archieven’ op 15 maart 2019 in het Nationaal Archief met aansluitende inventarisatie/
discussie over wie er met de opgedane kennis en inspiratie aan de slag is gegaan en
waarin die activiteiten hebben geresulteerd.

12.30 uur Netwerklunch

13.15 uur Educatieve rondleiding door het Stadsarchief Rotterdam door Louisa Balk

13.45 uur Anneke van Waarden-Koets

– Verslag Netwerkbijeenkomst 14-12-2018 in Stadsarchief Amsterdam

https://kia.pleio.nl/file/download/55808547/20181214_Verslag_Netwerkdag_Archiefeducatie_Amsterdam.pdf

– Presentatie concept jaarverslag KEP over 2019.

– Aan de slag met het Jaarplan 2020 : voortbouwen op Jaarplan 2019:

https://kia.pleio.nl/file/download/55808463/20181204_Concept%20Jaarplan%202019%20-%20Kennisplatform%20Educatie%20en%20Presentatie.pdf

14.15 uur Pitches van 5 minuten door de KEP-leden.

14.45 uur Discussie: Behoeften onderwijs en archieven op elkaar afstemmen : wat wil
het onderwijs van archieven en wat willen archieven van het onderwijs? Welke
onderwijslacunes zijn er? Kunnen we daar landelijk op inspelen? Kunnen we
daarvoor formats creëren? Zijn er programma's en/of trainingen om vraag en
aanbod beter op elkaar af te stemmen?

15.15 uur Rondvraag, datum en plaats volgende netwerkbijeenkomst – Anneke van Waarden-Koets
Datum volgende landelijke bijeenkomst: studiedag in Het Utrechts Archief op 26-03-2020

15.25 uur Afsluiting – Louisa Balk

15.30 uur Netwerkborrel

Deelnemers

Louisa Balk	Stadsarchief Rotterdam
Lotte Belice Baltussen	Kennisnet & NDE
Leo van den Berg	West-Brabants Archief
Rianne van Diepen-Feld	Gemeentearchief Zaanstad
Sylvia Dumont	Regionaal Archief Rivierenland
Paul vd Flier	Regionaal Archief Nijmegen
Brenda Hooiveld	Stadsarchief Delft
Margreet Lenstra	Waterlands Archief Purmerend
Ellen Loozen	Nationaal Archief Den Haag
Ellen Nieboer	Regionaal Archief Nijmegen
Caroline Nieuwendijk	Gemeentearchief Schiedam
Stefanie van Odenhoven	Stadsarchief Amsterdam
Aura Pattinama	Stadsarchief Rotterdam
Ludger Smit	Stadsarchief Amsterdam
Yteke van der Vegt	Historisch Centrum Leeuwarden
Anneke van Waarden-Koets	Zeeuws Archief Middelburg
Jacoline Zilverschoon	Regionaal Archief Rivierenland

Professionalisering door samenwerking

Yteke van der Vegt

De drie sprekers die waren uitgenodigd om een toelichting te geven over het onderwerp intensieve samenwerkingstrajecten en vervolgens met ons in discussie te gaan, hebben door omstandigheden afgezegd. Yteke van der Vegt neemt de presentatie en de discussie over.

Diverse instellingen willen de kwaliteit van educatie vergroten door intensief samen te werken met andere instellingen in het land. Twee soorten musea hebben daar al successen mee geboekt:

- musea met natuurhistorische collecties
- oorlogs- en verzetsmusea

Beide projecten zijn intensieve samenwerkingstrajecten die zwaar gesubsidieerd worden door diverse fondsen, zodat de museummedewerkers ook betaald kunnen worden voor hun deelname aan het project. Op die manier zijn er ook middelen om deze medewerkers in hun eigen musea tijdelijk te vervangen.

De vraag is: zouden dit soort intensieven samenwerkingstrajecten ook iets zijn voor de archiefinstellingen in Nederland? Zo zouden wij immers ook onze kwaliteit van educatie kunnen vergroten.

Twee voorbeelden waaruit blijkt dat de kwaliteitsimpuls die de natuurmusea en de oorlogs- en verzetsmusea nastreven ook van toepassing zijn op wat wij met ons KEP willen bereiken:

1. Het doel van de natuurmusea is: de kwaliteit van de gezamenlijke educatie te verhogen d.m.v.:
 - Grote inventarisatie
 - Kennisdeling
 - Pilots
 - Trainingen
 - Educatieve activiteiten
2. Het doel van de oorlogs- en verzetsmusea is: hoe kunnen we het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog actueel en relevant laten zijn nu en straks? Dit willen ze bereiken door:
 - Intensieve samenwerking en kennisdeling onderling en met de sector

- Leveren van een actieve bijdrage aan een strategische educatieve agenda (o.a. doorlopende leerlijnen en burgerschaps onderwijs)
- Positieve bijdrage aan de bedrijfsvoering van individuele leden en een gezamenlijke educatieve profilering
- Hun inhoud wordt vormgegeven door en voor educatief medewerkers. Zij werken aan concrete producten en thema's in 3 werkgroepen: Tentoonstellingen, Onderwijs en Vrijwilligers.

Toelichting:

- Natuurmuseum: Leren doe je samen <http://www.lerendoejesamen.net/> en Natuurmuseum <https://natuurmuseum.nl/>.

Projectperiode: 2016-2018. Dit was het eerste project van dertien musea met natuurhistorische collecties.

Kern: onderzoekend leren (krijgt een steeds belangrijkere plek in het onderwijs en past ook heel goed bij deze musea).

- Oorlogs- en verzetsmuseum: Kwaliteitsimpuls Educatie (KWIE) <https://smh40-45.nl/kwaliteitsimpuls-educatie/>, Leren van WO2 <https://www.lerenvanwo2.nl/> en Oorlogsbronnen <https://www.oorlogsbronnen.nl/>.

Projectperiode: 2018-2020. Dit project is ontstaan als vervolg op dat van de natuurmuseum. Het betreft veertien bij de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 aangesloten instellingen.

Kern: oorlog, vrijheid en burgerschap.

- IVN Natuureducatie: Leer je groen <https://www.ivn.nl/nieuws/leer-je-groen>.

Combinatie van e-learning en fysieke bijeenkomsten/cursussen.

- Erfgoedacademie (Yvonne Ploum): heeft in samenwerking met de Nationale Monumentenorganisatie en Nederland Monumentenland subsidie ontvangen voor de ontwikkeling van een platform voor e-learning op erfgoedgebied, volgens het format van Leer je groen.

Dit soort intensieve samenwerkingstrajecten zijn ook geschikt voor archiefdiensten. Actie:

- Samenwerken om tot kwalitatief goede archiefeducatie te komen (we hebben allemaal hetzelfde nodig, dus laten we elkaar helpen).
- Inventariseren wat er al is aan best practices (onderwijsprojecten en cursussen educatoren/presentatoren) + wat er nog zou moeten komen (hiaten invullen). Die inventarisatie kan heel gemakkelijk door je projecten in te vullen op de Projectenbank Archiefeducatie die op verzoek van de leden van *Archief 2.0 – Archiefeducatie* sinds 10 juli 2014 is opgenomen in de Archiefwiki: https://archiefwiki.org/wiki/Projectenbank_Archiefeducatie
- Het ontwikkelen van blauwdrukken/raamwerken die alle archiefdiensten kunnen gebruiken.
- Werkgroep Professionaliseringstraject instellen

ACTIE: Yteke van der Vegt (Historisch Centrum Leeuwarden) en Ellen Lozen (Nationaal Archief) nemen zitting in de werkgroep Professionaliseringstraject. Wie ook wil meewerken en –doen kan zich aanmelden bij Yteke: yteke.vandervegt@leeuwarden.nl.

Doel werkgroep:

- met mensen van de natuur- en oorlogsmusea praten om erachter te komen:
- wat zo'n kennisbevorderingstraject hen heeft opgeleverd
- hoe je zo'n traject opzet
- wat daarvoor nodig is
- of het ook een idee is voor onze archiefsector

De resultaten worden teruggekoppeld tijdens onze volgende landelijke netwerkbijeenkomst.

Samenwerkingsverbanden ten behoeve van kennisdelen en professionaliseren leeft in de erfgoedsector.

Voorbeeldprojecten:

1. KVAN/BRAIN onderzoekt opleidingsbehoeften (maar niet voor educatie en presentatie) <https://www.kvanbrain.nl/nieuws/kvanbrain-onderzoekt-opleidingsbehoeften>
2. Museumspecial Archievenblad <https://www.kvanbrain.nl/nieuws/museumspecial>
3. LKCA bijeenkomst verkenning deskundigheidsbevordering erfgoedvrijwilligers
2 oktober 2019 LKCA Utrecht, Yteke van der Vegt was namens KEP hierbij aanwezig
[Lees het verslag en de resultaten van de besprekingen](#)
4. Aanjagersbijeenkomst kia-pleio
10 oktober 2019 BHIC Den Bosch, Yteke van der Vegt was namens KEP hierbij aanwezig.

Naslag

In de bestandenbox van KEP staat de [presentatie](#) van Yteke van der Vegt en het bijbehorende [verhaal](#) met daarin ook de terugkoppeling van de twee bijeenkomsten (3 en 4) waarbij Yteke namens KEP aanwezig was.

Samenwerking tussen de kennisplatforms

Samenwerking tussen de kennisplatforms is ook nuttig en leerzaam. Je kunt elkaar versterken. Vorig jaar hebben de Kennisplatforms Educatie en Presentatie en Dienstverlening gezamenlijk bij de organisatie van de Archiefdagen aangekaart dat Dienstverlening en Educatie en Presentatie niet waren gevraagd om een bijdrage te leveren. Uiteindelijk is er een bijdrage geleverd namens de beide Kennisplatforms door Yteke van der Vegt.

Janna Leguijt, de aanjager van het Kennisplatform Dienstverlening, heeft op 16 december 2019 een brainstormbijeenkomst belegd waarbij verschillende Kennisplatforms vertegenwoordigd zullen zijn. Namens KEP zal Ellen Loozen daarbij aanwezig zijn.

Het thema van de Archiefdagen (8 en 9 juni 2020 in de Prodentfabriek te Amersfoort) is FAIR.

Reacties op de presentatie van Yteke van der Vegt

- Escaperooms zijn speelse ideeën om mensen kennis te laten maken met het archief. Voorbeelden: Gemeentearchief Zaanstad – Escaperoom Queeste en Waterlands Archief – Escaperoom.
- Opzetten van huidige analoge educatieve activiteiten en ervaringen daarmee delen, zoals ‘Het bewaren waard’, ‘Het verhaal in perspectief’, ‘Six Degrees of Separation’.
- De natuurmusea hebben in kaart gebracht [aan welke eisen een goede tentoonstelling moet voldoen](#).
- Gezamenlijk instructiefilmpjes (How to...) laten maken over zoeken en vinden.
- Er is al een filmpje over kadasteronderzoek en op het platformdienstverlening staat een instructiefilmpje over microlearning. Denk ook aan de archiefilm ‘[Rens in het archief](#)’.

Professionaliseringstrajecten

Samenwerken om tot kwalitatief goede educatie en exposities te komen.

Gezamenlijk belang, financiering is mogelijk. Een medewerker van het Museum Naturalis in Leiden heeft veel ervaring met het aanvragen van subsidies voor samenwerkingstrajecten.

Intensivering ontsluiting digitaal erfgoed voor onderwijs

Lotte Belice Baltussen

Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) en Kennisnet (penvoerder) werken samen in een programma om te onderzoeken hoe erfgoed een meer zinvolle en duurzame plek kan krijgen in het primair en voortgezet onderwijs. Deze activiteiten vinden plaats in het kader van de Intensiveringsgelden voor erfgoed die OCW beschikbaar heeft gesteld. Er is al veel gedigitaliseerd maar het gebruik van het gedigitaliseerde materiaal is nog niet naar verwachting. De digitale component moet de fysieke component van de les versterken en ondersteunen.

Het Actieplan bestaat uit vier fases: inventarisatie, verbinding, uitvoering, borging.

Fase 1 is afgerond: een inventarisatie van beschikbaar en bruikbaar digitaal erfgoed voor het onderwijs. Deze inventarisatie is vastgelegd in het rapport [Hoe beschikbaar en bruikbaar is digitaal erfgoed voor het onderwijs?](#).

In fase 2 worden op basis van de resultaten van het rapport vervolgstappen gezet. De focus ligt op verbinding en samenwerking tussen scholen en erfgoedinstellingen die gericht is op educatief gebruik van digitaal erfgoedmateriaal.

Een van de onderdelen is het bevorderen van deskundigheid. Verder ondersteunt het programma focusprojecten en andere projecten waarbij digitaal erfgoed wordt ingezet.

Korte toelichting op enkele projecten:

- Expeditie Vrijheid (IJsselacademie, Overijssel) waarbij groep 7/8-leerlingen onder meer zelf op erfgoedwebsites op zoek gaan naar WO2-poren hun eigen omgeving.
- Digitale Scheurkalender Burgerschap (Erfgoedhuis Zuid-Holland/Kunstgebouw) vmbo onderbouw. Iteratieve werkwijze waarbij laagdrempelig digitaal lesmateriaal wordt ontwikkeld over burgerschap. Klein beginnen, testen doorontwikkelen, testen, doorontwikkelen, testen, klaar.
- Natuurlab (Naturalis) voortgezet onderwijs. Ontwikkelen lesmaterialen en werkvormen met de collectie van Naturalis als basis
- Niet stapelen maar vervangen (Babel Den Bosch/SSPOH). In wikiwijs lesmateriaal en bezoekenlessen aggregeren voor kindcentra en basisscholen.

Belangrijk:

Vraag en aanbod goed op elkaar afstemmen, bij voorkeur in een leerlijn. De rol van intermediairs (verbinders) tussen onderwijs en erfgoedinstellingen is cruciaal.

Goede erfgoeddocenten.

Een goed toegankelijk platform waarop je alle beschikbare projecten kunt bekijken.

Overleggen die van belang kunnen zijn voor archiefeducatoren om aan deel te nemen:

- Cultuureducatie met Kwaliteit, vanuit deze regeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie wordt één keer per jaar een landelijke bijeenkomst georganiseerd.
- Vakoverleg Erfgoededucatie met name erfgoedhuizen en museumconsulenten. De volgende editie is in Leeuwarden.
Yteke van der Vegt gaat na of zij hieraan kan deelnemen namens KEP.
- LinkedIn-groep Digitaal erfgoed voor het onderwijs.

Zie voor meer informatie de [presentatie](#) van Lotte Baltussen in de bestandenbox van KEP.

Evaluatie Studiedag 'Inclusief perspectief' 15 maart 2019

Ellen Loozen

De studiedag *Inclusief perspectief – Aan de slag met inclusie in archieven* vond plaats in het Nationaal Archief. De studiedag was tevens de officiële startbijeenkomst van het Kennisplatform Educatie en Presentatie (KEP).

Het onderwerp inclusie was actueel en is dat nog steeds. Reden om daarmee gezamenlijk aan de slag te gaan. Samenwerken rondom het thema inclusie verbindt de onderwerpen van de studiedag en de netwerkdag met elkaar. Samenwerken, inclusie en participatie horen een vanzelfsprekendheid te zijn binnen ons vakgebied.

De opkomst was groot, ruim 80 deelnemers van diverse pluimage, van grote en kleinere erfgoedinstellingen uit het hele land en vakoverstijgend: er waren ook collectievormers. Voor velen waren de activiteiten tijdens de studiedag inspirerend en droegen ze bij aan het bewustwordingsproces dat aansluiten bij de veranderende samenleving noodzakelijk is. Dat geldt niet alleen voor publieksbereik, maar ook voor acquisitie, beheer, toegankelijk maken en ter beschikking stellen. Archiefbreed thematisch werken is efficiënt en effectief.

Korte bespreking van twee workshops (zie voor de uitgebreide beschrijvingen van alle workshops de verslagen in de bestandenbox in de map [Studiedag 15 maart 2019](#)).

Six degrees of separation

De theorie is dat iedereen maximaal 6 stappen van een ander verwijderd is. Die theorie kun je ook toepassen op archiefstukken. Elk archiefstuk is maximaal 6 stappen van een ander archiefstuk verwijderd. Als voorbeeld werd het thema 'slavernij' gekozen in het kader van bewustwording van de impact van slavenhandel en slavernij. Hoe verbind je een fort in Afrika in 1688 met een huis in North Carolina in Amerika? Bij deze workshop ging het om het creëren van verhalen, je eigen verhalen aan de hand van archiefbronnen, Het bootst de realiteit na: zoeken in een inventaris met moeilijke beschrijvingen naar de juiste stukken die je nodig hebt voor je verhaal. Daardoor worden leerlingen ook gedwongen na te denken over de context van archiefstukken en wat de stukken met elkaar verbindt. Een zinvolle opdracht waar de nodige tijd voor gereserveerd moet worden.

Emotienetwerken

Een oproep en een handreiking om het gangbare en ingesleten doelgroepenbeleid los te laten. Het is niet meer van deze tijd. Erfgoed wekt emoties op. Erfgoed is per definitie altijd beladen, het roept altijd emoties op. Neem een erfgoedobject als voorbeeld en kijk er op een horizontale en verticale lijn naar op verschillende manieren: intens en niet intens. Kijk wat het met je doet. Bespreek vervolgens die emoties met elkaar. Delen heeft impact. Geen discussie, maar alleen vertellen. De organisator kan iets extra's toevoegen. Dat heeft effect op de manier waarop je tegen dat erfgoedobject aankijkt. Alles tezamen maakt een emotienetwerk. Emotienetwerken stelt mensen in staat op een meer bewuste en verbindende wijze met elkaar te praten over cultureel erfgoed. Met elkaar het gesprek aangaan en niet oordelen want het gaat over wat je voelt is goed toepasbaar tijdens rondleidingen.

Diverse collega's die bij de studiedag aanwezig waren hebben onderdelen ervan opgenomen in hun aanbod of verwerkt in bestaand aanbod. Anderen zijn van plan het geleerde te verwerken in nieuw aanbod.

Concrete voorbeelden:

- Amsterdam ['Imagine IC'](#) – workshops storytelling, perspectivisch vertellen vanuit iemand anders, een persoon die bij het verhaal betrokken was of zou kunnen zijn.

- Rotterdam '[Koffer vol geschiedenis](#)' – VO-leerlingen geven les aan PO- leerlingen en worden gecoacht door PABO-studenten. Binnen dit project worden brieven geschreven aan historische personen.
- Rotterdam '[Ik in 010](#)' – Een project over beladen Rotterdamse straatnamen. Informatie zoeken in het archief, met elkaar discussiëren over de straatnamen, met een klas de wijk in, verhalen verzamelen en een presentatie maken: inclusie, samenwerken, participatie, alles zit erin.
- Nijmegen past de 'flits-seconde-afbeelding' van Andrew Payne toe aan het begin van een archiefles. Erg leuk en het werkt uitstekend als voorbereiding op het goed kijken naar archiefstukken en afbeeldingen.
- Middelburg 'Slavenhandel in stukken' – aan de hand van archiefstukken uit het archief van de Middelburgse Commercie Compagnie die actief was in de slavenhandel wordt het verhaal van de slavenhandel verteld, waarbij nu ook, naar aanleiding van de workshop 'Words matter', met de leerlingen wordt gesproken over woorden die gebruikt werden, die we nog steeds gebruiken, maar waar we nu anders over denken. Wat zeiden we vroeger, kon dat toen? Kan dat nu nog? Hoe kan het anders? Wat doen woorden met je? Het idee uit de workshop 'Storytelling' is opgenomen in het aanbod voor PABO-studenten.
- Den Haag – '[Wie ben ik, wie was jij?](#)' - jezelf verbinden met een historische persoon van jouw leeftijd door er mee in gesprek te gaan en op die manier te leren kijken naar vroeger door de ogen van de persoon waarmee je in gesprek bent en ook om meer begrip te krijgen voor de keuzes die mensen moeten maken.

De studiedag heeft zijn vruchten afgeworpen en concrete handvatten gegeven voor het toepassen van andere manieren om archieven voor een breed publiek aantrekkelijk te maken en ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen en zijn eigen waardevolle bijdrage kan leveren.

Bekijk de [presentatie](#) van Ellen in de bestandenbox op KEP.

Barre reis door de tijd

Louisa Balk en Aura Pattinama

Barre reis door de tijd

Dit samenwerkingsproject met de Kinderboekenweek, een school en het Stadsarchief Rotterdam is uitgevoerd met hoogbegaafde leerlingen uit groep 5/6. Louisa en Aura gaven een toelichting op het project '[Barre reis door de tijd](#)' tijdens een rondleiding door de depots van het Stadsarchief Rotterdam.

In de Kinderboekenweek 2019, die als thema had: 'Reis mee!', bood het Stadsarchief Rotterdam workshop aan die aansloot bij het kinderboek *Pech onderweg – Over barre tochten en rampzalige reisjes*. Kinderen konden meezoeken naar barre reizen die verstopt waren in het depot. Sommige reizen in Rotterdam lopen helemaal verkeerd af. Kinderen konden hun fantasie laten gaan in het ontwerpen van een nieuw vervoermiddel, dat zij zouden willen gebruiken om te reizen. Het programma bestond uit twee delen, die allebei een actieve inzet van de leerlingen vroegen. Leerlingen maakten kennis met het Stadsarchief en kregen opdrachten in een depot over gevaarlijke reizen in/vanuit Rotterdam door de eeuwen heen. Ook gebruikten de leerlingen hun creativiteit voor het ontwerp van hun eigen vervoersmiddel voor een reis in de tijd.

KEP – terugblikken en vooruitkijken

Anneke van Waarden-Koets

[Verslag](#) Netwerkbijeenkomst 14-12-2018 in Stadsarchief Amsterdam.

Presentatie concept jaarverslag KEP over 2019. Er worden nog enkele toevoegingen gedaan. De aanwezigen gaan met het aangepaste jaarverslag akkoord.

Actief aan de slag met het opstellen van het KEP-jaarplan 2020 op basis van het [Werkplan KEP](#) (2018).

- De duo-aanjagers van KEP, Esther van Velden en Anneke van Waarden-Koets hebben een concept Jaarplan 2020 opgesteld. Tijdens de discussie over het jaarplan worden enkele toevoegingen gedaan waaraan we in 2020 aandacht willen besteden.
- Esther van Velden heeft aangegeven na de voorjaarsbijeenkomst (studiedag 26 maart 2020) te willen stoppen als duo-aanjager. We moeten op zoek naar een nieuwe duo-aanjager.
- Als vervolg op de geslaagde studiedag 'Inclusief perspectief – Aan de slag met inclusie in archieven' in het voorjaar van 2019 en de najaarsnetwerkbijeenkomst in 2019 met als thema 'Samenwerking' wordt besloten '*storytelling & inclusie*' en '*samenwerking*' vast te stellen als jaarthema's voor 2020.
- Op 26 maart 2020 organiseert de kerngroep van het Kennisplatform Educatie en Presentatie een studiedag '*Storytelling en Inclusie*' in Het Utrechts Archief. Tijdens de bijeenkomst wordt aandacht besteed aan de rol van verhalen en inclusiviteit in de onlangs geopende permanente expositie 'Utrecht begint hier'. Daarnaast worden er een of meerdere workshops georganiseerd op het gebied van storytelling en inclusieve (object)teksten schrijven.
De voorbereidingscommissie studiedag op 26 maart 2020 bestaat uit : Esther van Velden (HUA Utrecht (trekker), Aura Pattinama (SAR Rotterdam), Paul van der Flier (RAN Nijmegen) en Anneke van Waarden-Koets (ZA Middelburg).
- In 2020 start een Werkgroep Samenwerking met Yteke van der Vegt (RHCL Leeuwarden, trekker) en Ellen Loozen (NA Den Haag) om te onderzoeken welke stappen moeten worden genomen om te komen tot intensieve samenwerking. Er zullen nog enkele KEP-leden worden benaderd met het verzoek in deze werkgroep mee te denken en doen.
- In het najaar van 2020 organiseert één van de leden van KEP met ondersteuning van kerngropleden de najaarsnetwerkbijeenkomst op een nog nader te bepalen datum. Het programma en de locatie voor deze dag worden vastgesteld. Als thema wordt gedacht aan '*De lerende stad*'.
Tijdens deze bijeenkomst wordt het Jaarverslag 2020 gepresenteerd en gaan we gezamenlijk aan de slag met het Jaarplan 2021.

De aandachtspunten voor 2020 zijn:

- Esther van Velden heeft aangegeven na de voorjaarsbijeenkomst te willen stoppen als duo-aanjager. Binnen het platform wordt naar een vervanger gezocht.
- De kerngroepleden sporen elkaar en leden aan om actief te zijn op [KIA Pleio](#) / [KEP](#) (discussies, blogposten, kennis delen, reageren op vragen, etc.) en elkaar op de hoogte stellen van en uit te nodigen voor activiteiten.
- Volgens een gezamenlijk vastgesteld rooster zijn de kerngroepleden beurtelings actief op KEP, geven aanzetten tot discussies, reageren op discussies en blogposten, zowel op KEP als op andere kennisplatforms, houden de agenda bij en sporen leden aan actief te zijn op KEP.
- Kerngroepleden bezoeken regelmatig aanjagers- en gebruikersbijeenkomsten van KIA Pleio en onderhouden contacten met de contactpersoon uit de stuurgroep KIA Pleio.
- De kerngroepleden nodigen KEP-leden uit voor de landelijke netwerkbijeenkomsten en studiedagen via de mailfunctie van KIA Pleio.
- De organisatie van de landelijke najaarsnetwerkbijeenkomst is in handen van de ontvangende archiefdienst.
- Na elke landelijke bijeenkomst volgt een korte evaluatie. Een verslag van de bijeenkomst wordt op KIA Pleio gepubliceerd.
- De Kennisplatforms Dienstverlening en Educatie en Presentatie werken samen in het kader van de Archiefdagen op 8 en 9 juni 2020 in de Prodentfabriek te Amersfoort.
- Leden van KEP leveren tenminste een artikel met betrekking tot archiefeducatie en -presentatie aan voor een vakblad, zoals Archievenblad, Museumpeil, Kleio, Histoforum.
- De kerngroep komt in 2020 twee keer bijeen. De data voor deze vergadering worden nog vastgesteld.

Het Jaarverslag 2019 en het Jaarplan 2020 zullen aan Violet Meerdink, de contactpersoon KEP in KIA Pleio, worden aangeboden en vervolgens op KEP in de bestandenbox worden geplaatst.

Pitches

Stefanie van Odenhoven (Stadsarchief Amsterdam)

Project *I am gen z* - Van hippie tot hipster. Een expositie die door de generatie z zelf gemaakt is.

Meer informatie:

<https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/nieuws/am-genz/>

<https://www.volkskrant.nl/video/kanalen/de-gids~c477/series/v-vlogs-van-lisa-koetsenruijter~s1214/v-vlog-zo-wil-generatie-z-herinnerd-worden~p72385>

Zie de [presentatie](#) van Stefanie in de bestandenbox.

Caroline Nieuwendijk

Project *Schiedam op de kaart*

[Axe Kooi](#) uit Groningen heeft een kaart van Schiedam uit 1598 in 3d opgetrokken. Dat levert een filmpje op van 9 minuten. Verzoek: meedenken over lessuggesties.

Meer informatie:

<https://archieff.schiedam.nl/schiedam-op-de-kaart>

Aura Pattinama

Rotterdamse Archiefspelen

De Rotterdamse Archiefspelen zijn bedacht voor medewerkers van het Stadsarchief Rotterdam.

Gericht op nader/intensiever kennismaken met elkaar en met elkaars werk, samenwerken, verbinden

en verstevigen van de onderlinge banden. Binnen een bepaalde tijd moeten opdrachten worden uitgevoerd, waaronder speuren in het depot, zoeken naar een stuk, een archiefestafette, dozen vouwen, ontnieten, transporteren van dozen en mensen, informatiedragers raden, conserveren en restaureren. Na aanvankelijk scepsis bleken de Archiefspelen zeer in de smaak te vallen. Zie de [presentatie](#) van Aura in de bestandenbox.

Rondvraag

Educatieve projecten delen kan op de archiefwiki op de Projectenbank Archiefeducatie:
https://archiefwiki.org/wiki/Projectenbank_Archiefeducatie

Aansluiting bij *Geschiedenislokaal*: neem contact op met Lise Koning van het Noord-Hollands Archief in Haarlem.

<https://www.geschiedenislokaal.nl/>

<https://noord-hollandsarchief.nl/>

Erfgoedtools inzetten: neem contact op met Marije Visser.

<https://erfgoedtools.nl/>

<http://www.marijevisser.nl/>

Aansluiting bij *Wat staat daer?*, de online oefentool voor het lezen van oude handschriften: neem contact op met Christian van der Ven van het Brabants Historisch Informatiecentrum.

<https://watstaatdaer.nl/>

info@watstaatdaer.nl

Sluiting

Mat dank aan de gastvrijheid van het Stadsarchief Rotterdam en in het bijzonder aan Louisa Balk en Aura Pattinama wordt de najaarsnetwerkbijeenkomst gesloten.

Rotterdam, 14 november 2019

Verslag: Anneke van Waarden-Koets